Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Поучаюча полєміка.

(Дальше).

Так коли ми порівнаємо і себе з другими, то наша оцінка себе не все мусить бути вірна. Зарозумілість а певність себе то не те саме. Певність себе може основувати ся лише на докладнім знаню своїх прикмет і сил, а до зарозумілости, до самохвальби сего не потрібно. Годі вправді винувати цілі народи і ґрупи суспільности за зарозумілість і самохвальбу їх членів, але на кождий випадок ті люди не є окрасою ні народів, ні партий. І чим більше в них таких людий, тим гірше.

Така зарозумілість може мати і дуже шкідливі та несправедливі практичні наслідки. Навіть і без загорілости, що граничить нераз з божевілєм, але — як то кажуть — при здоровім умі і памяти, можна себе уважати чимсь таким, чим зовсім нема підстави себе уважати. Говорити і робити чоловікови і цілій н. пр. партиї можна лише від свого імени, коли они не мають повновласти так або інакше говорити в імени кого другого: від цілого народу, від держави, від тих або сих ґруп суспільности, від даних місцевостий і т. п. Віддільний член партиї без повновласти своїх товаришів, не може говорити і робити в імени всеї партиї; інакше він буде самозванцем. Ціла партия, що говорить і робить за цілу суспільність або за якусь єї часть, не маючи на то повновласти, буде також самозванцем. То зн., що коли нема повновласти то не можна казати другим, що та повновласть є. Ні! Коли тобі нїхто не поручив від его імени говорити і робити, то ти говори лиш від себе і памятай між иншим і на то, що можна давати добру раду і тим, що тебе о раду не питають, і противно можна на чиюсь просьбу давати раду, але злу. Повновласть дає чоловікови тільки одно право, говорити і робити від мени тих, що дали єї, — та кілько-ж то разів повновластники обманювали довірє своїх клієнтів і виборців і кілько то разів они поступали собі зле в користь своїх вірників або таки з їх порученя! Виходить з того таке, що хоч хтось і має повновласть від когось, то се ще не доказ, аби его поступки були добрі. Коли-б суспільність стала жадати від кождої особи, виступаючої в ролї моралїста, публїциста або практичного дїятеля на суспільній арені, щоби він показав повновласть від якого уряду, товариства, верстви, професиї, партиї і т. п., то не були би можливі нї пророки, нї реформатори, нї народні провідники, нї взагалі люди, виступаючі, як індивідуальні личности. Їх повновласть в їх умі і в їх знаню, в їх таланті і в їх силах, в їх енерґії і їх дїлах, хоч суспільність і тяжко терпить, коли помиляє ся в оцінчці ума, знаня, таланту, сил енерґії і подвигів своїх героїв. Одвічальність таких людий — дуже велика, бо они не дїлять єї з нїякою партиєю, поки самі собі не сотворять партиї.

Замітки „Буковини“.

До повисшого додає п. Маковей: Говорити і робити від імени цілого народу у Русинів в моді. З'їде ся пятьдесять сьвященників і основують для виборів „всенародний“ або „краєвий“ комітет вмавляючи відтак в нарід, що їх воля то его воля. Тимчасом даване у нас повновласти від імени народу а навіть партиї не є так управильнене, щоби справді можна сьміло сказати, що ось то сей комітет або видїл полїтичного товариства має право говорити від імени народу або навіть партиї. В одних радикалів ся справа сяк-так управильнена; але в инших партиях нї. Таким чином всї поклики поодиноких людий, видїлів або комітетів на волю всего народу або навіть партиї в нас звичайно безпідставні. В нас люди самі накидають народови або партиї свою волю і кажуть їм думати, що то їх воля. І вже декотрі дїячі суспільні, чи то поодиноко чи гуртом, так привчили суспільність, що та без нїякої критики з фанатизмом повтаряє фрази о „одиноких“ заступниках своїх. З привички, з доґматичного мисленя а не з розуміня річи, походить у нас та правдива пошесть якобіньска, що одних уважає ся патріотами, а других нї. „Романчук патріот, а Барвіньский нї; всї-же повинні бути такі патріоти, як Романчук, бо лише він і ми з ним розуміємо справу, любимо нарід і знаємо, що єму потрібно“. Подібний доґматизм бачимо і в москвофілів, а по части і в радикалів, хоч ті настілько тверезі, що контролюють свої думки і поступки бодай раз в рік на зборах, а й зі своїми провідниками не обходять ся, як з непогрішимими людьми.

Через те, що у нас всякий провід партиї і ґазети партийні просто не допускають у себе другої думки і не дають єї під розвагу партиї, а ті партиї задля неспроможности матеріяльної

---

10)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Мурава перед хатою була обведена доокола живо плотом з густих корчів і стояли привязані разом коні обох драґонів. В тій хвили в'їхало в браму двох „хлопців від коров“, що відбили ся від своїх товаришів, очевидно в тім намірі, щоби сховати ся в лїсах поза хатою.

Позаяк Американці гнали ся ще за втїкаючими Нїмцями, доки їх аж не загнали до головного корпусу піхоти, де они вже були безпечні, то оба відбивші ся не виділи нїякої небезпечности для себе і їх скортїло „кіньске мясо“, котрим їх корпус любив живити ся.

Отже прискочили до коний з такою сьмілостию і притомностию, якої вповні можна лиш у війні набрати ся, і як-раз хотїли їх брати за поводи, коли стійковий стрілив до них із свого пістолета, а відтак з шаблею в руцї пустив ся відбивати коні.

Коли Цезар вбіг до хати, то хитрий драґон відступив ся від вікна, бо хотїв тепер тим більше пильнувати свого плїнника. Ся нова подія звабила его знов до вікна. Він вихилив ся з него так далеко як лиш було можна та кленучи і відгрожуючись хотїв обох втїкачів відогнати від їх добичи.

Настала дуже заманива хвиля — триста Генрі'вих товаришів було саме коло его хати, всюди уганяли ся коні без їздців, отже капітан зловив стійкового за обі ноги і стрімголов викинув на двір. Цезар вибіг з комнати і засунув на засувку головні двері.

Вояк не упав небезпечно, бо вікно було дуже низько. Він схопив ся зараз і з цілою злостию звернув ся до свого арештанта. Але в виду неприятеля було єму небезпечно лїзти назад крізь вікно і він хотів вайти дверми з боку, але ті були вже засунені.

Тепер же і его товариш став кликати его з цілої сили на поміч, а він забуваючи на все инше, побіг до него. Одного коня зараз відбили, а другий був вже привязаний до сїдла одного із „хлопців від коров“ і так всї чотири розпочали бійку та зайшли поза хату, де стали завзято рубати ся та одні другим страшно кляcти.

Цезар отворив тепер двері і показуючи на одного стоячого ще коня, крикнув:

— Втїкайте — втїкайте тепер!

— Ну, — відозвав ся офіцир, коли вже вихопив ся на коня — тепер дїйстно пора втїкати!

Послїдний раз поклонив ся свому батькови, котрий стояв у вікнї так перепуджений, що й промовити не міг і лиш благословлячи підняв руку за сином.

Мурин споглядав за своїм паном, що пігнав на кони, доки аж той не щез поза якоюсь скалою, відтак урадований замкнув знову двері, затарасував їх як міг, обкрутив ключем на всї спусти та аж не знав що робити собі з радости, що его панич щасливо утїк.

Коли відтак рішила ся судьба дня і прийшов час коли треба було хоронити погибших, знайшли ся поза хатою два „хлопці від коров“ і один Віржінець, котрих постигла така сама судьба.

На Генрі'ве щастє був кінь, на котрого він сїв, знаменитий і поніс его вітрами вздовж долини. Вже сподївав ся, що утїк зовсїм від своїх ворогів, коли якийсь добре єму знакомий голос долетїв до его перепудженого уха та відозвав ся голосно до него:

— То Ви добре зробили капітане Вартоне. Гонїть що можете і беріть ся на лїво, заким переїдете через ріку!

Генрі обернув ся здивований і побачив на вершку малої скали свого давнїйшого провідника Герве'го Бірча, котрий там сидїв, а коло его ніг лежала его звичайна коробка з товарами.

Офіцир анґлїйский послухав ради того загадочного чоловіка та пустив ся якоюсь стежкою через лїс, котрою по малім закруті можна було виїхати на гостинець, що ішов через долину, і так незадовго станув перед своїми приятелями. За хвильку переїхав через міст і спинив коня перед своїм старим знакомим, полковником Вельмере.

— Капітан Вартон! — відозвав ся комендант анґлїйского війска. — Капітан Вартон, убраний в могер та й на ворохобнім драґоньскім кони? Невже ж в сїм одїню десь з неба спали?

— Дякую Богови, — відозвав ся молодий мужчина задиханий — що я вже безпечний і уйшов рук моїх ворогів, але ще пять мінут тому назад був я в неволи і грозила менї шибениця!

держуть лише свої партийні ґазети і не мають ніякої контролї над подаваними їм думками, — з привички, можна сказати, витворив ся у нас і фанатизм партийний, котрий за собою веде роз'єренє. Зарозумілість партиї каже їй уважати себе найлїпшою і тому карає всїх, що не суть „патріотами“ на єї лад. Тимчасом як би була вирозумілість, що всїх же і не можна і не потрібно брати під один стрихулець, що можна бути патріотом і не налад Романчука, то не було би й роз'єреня між нами.

А як ми любимо свій нарід? Дуже богато познак є на те, що ми именно не любимо єго так, як треба. Ми любимо єго несьвідомо, з наслїдованя, не знаючи єго і не бажаючи навіть знати єго недостатки, бо найбільше не люблять Русини слухати того, коли їм скаже ся, що ось в тім і в тім они самі винні. П. Борковский обурює ся, що часом повинна собі руска нация засьпівати: „ніхто не винен, сама я“, а так обурює ся і богато инших. Критиці всїляких правительств, Поляків і т. п. ми посьвячуємо невміру більше місця і часу, як критиці свого власного народу. Тому то в нас москвофіли „також Русини“ і з ними можна іти рука в руку; тому в нас духовеньство цїле було і є „патріотичне“, як не голосно патріотичне, то бодай тихо, (так що єго аж занадто часто зовсїм не чути і роботи єго не видко); тому ми всї разом, кромі декого, і чеснї і добрі і невинні, а лише винні ті вороги, що нам дихати не дають. Така у нас любов народу, все прощаюча собі, а нїчого не прощаюча „ворогам“, котрі — певно, можуть мати різні гріхи — але не повинні мати того гріха на совісти, що бажають жити на наш кошт. Так, як би ми — колиб тілько могли — не хотїли також доробляти ся добра і чужими руками! Чому „другі“ мають бути взагалї гірші, як ми? Хто нам виставив сьвідоцтво на те, що за нами ніякої неправди нема? Самі себе не хвалїм, нехай нас другі хвалять!

Нам потрібно великої вирозумілости, котра би нас єднала настілько з житєм, аби ми то житє могли вести по свому, а не відганяла нас від житя так, щоб ми одні на других дивили ся вовками. Тодї ніяка робота не можлива, хиба вовча, т. є пожиранє самих себе.

(Дальше буде).

Вісти полїтичні.

Вчерашне засїданє палати послів зазначило ся знов обструкциєю. Засїданє тревало 8 годин а поіменне голосованє відбувало ся тілько разів, що на саму дальшу дебату в справі обжалованя президента мінїстрів лишило ся дуже мало часу і знов єї перервано та відложено до слїдуючого засїданя. — З социялїстів вибраний до комісиї леґітимацийної пос. Дашиньский.

Проект правительства о примусовій асекурациї від огню постановляє, що крім добровільної асекурациї краєве законодавство може ухвалити, щоби всї будинки в краю, або лиш деякі катеґориї їх були конче асекуровані. Коли який край ухвалить такий закон, то мусить утворити у себе загальну інституцию асекурацийну. Вільно однакож не творити такої інституциї а порозуміти ся з яким товариством асекурацийним, котре мусить тогди змінити свій статут відповідно до потреби краю.

Цїсар нїмецкий надав австро-угорскому мінїстрови війни ґен. Кріґгамерови і командантови в Будапештї ордери червоного орла, а корпусови офіцирскому 34 австро-угорского полку свого імени прислав 333 пар столових штуців і уніформи полковника, який носив дїд єго Вільгельм I яко властитель того полку.

Новинки.

Львів дня 16-го жовтня 1897.

— **Іменованя.** П. Намістник іменував офіцияла в Мінїстерстві внутрішних справ Володисл. Крису і канцелїстів Намістництва: Ів. Свигальского, Винк. Колянковского, Стан. Вонсика, Руд. Тільцера, Ад. Ґрубера і Ант. Новотного ц. к. секретарями повітовими і ад'юнкта податкового Евг. Гаммера канцелїстом Намістництва; вкінци іменував п. Намістник секретаря повітового Фел. Вержбовского офіциялом полициї у Львові.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів перенесла касиера почтового Мих. Кметовича в Чорткові та контрольорів почтових Фр. Рознера в Дрогобичи і Лейзора Ґольдберґа в Золочеві до Львова. — П. Намістник переніс секретарів повітових: Стан. Колясиньского з Мельця до Львова, Іґн. Старжевского з Лиманової до Тарнова, Брон. Визимирского з Ляньцута до Ярослава і Болесл. Лефлера з Горлиць до Мельця, а канцелїстів Намістництва Алекс. Романика з Бібрки до Чесанова і Фр. Пшестшельского зі Львова до Ляньцута, вкінци призначив секретаря Вол. Крису до Дрогобича, а канцелїста Евг. Гаммера до Надвірної.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко повернув до Львова.

— **Вислід кваліфікацийних іспитів на учителїв народних і виділових шкіл перед львівскою комісиєю іспитовою.** У вересни с. р. зголосило ся до кваліфікацийного іспиту учительского у Львові загалом 180 учителїв і учительок. Іспит устний тревав від 24-го вересня до 13-го жовтня, а зложило єго 24 учителїв і 77 учительок, разом 101 осіб; репробовано до слїдуючого речинця 3 учителїв і 3 учительки. Що-до викладового язика, то зложило іспит з язиком викладовим польским 59 осіб, з польским і руским 39, з польским і нїмецким 2, з польским, руским і нїмецким 1. Кваліфікацию до ученя релїґії в заступстві катихитів одержало 100 осіб, до ученя нїмецкого язика 69. Виділовий іспит зложило 14 учителїв і 30 учительок, разом 44 осіб; відступило 5 учителїв і 1 учителька; репробовано одного учителя і одну учительку. — Крім того здавало доповняючий іспит з нїмецкого язика 12 осіб, з руского язика 4 особи.

— **Низшу рільничу школу в Кіцмани** отворено дня 13-го с. м. відповідним торжеством. З Чернівців приїхали на отворенє школи президент краю гр. Ґоес і директор релїґійного фонду Ульман, з мінїстерства рільництва був барон Шварц-Майлер, а з послів прибули Стоцкий, Мустаца і Тиміньский; кромі них були кіцманьскі урядники і духовеньство. Всїм впало в очи, що з селян не було при отвореню нікого, хоч виправдали ся тим, що їх не прошено; за те знов не було також анї одного дїдича, хоч дїдичів прошено на отворенє. — В прикрашеній салї школи вступну промову до зібраних мав барон Мустаца. Говорив спершу по руски про вагу школи і заходи тих, що дали початок і поміч до оснований школи. Відтак по нїмецки вніс оклик на честь Цїсаря і передав ключі від школи управителеви

— Шибениця Вам грозила? А ті-ж зрадники свого короля важили би ся були допустити ся холоднокровно ще одного убийства? Чи ще їм мало того, що позбавили житя Андре'го? Та за що-ж грозили Вам такою самою судьбою?

— Ніби то за таку саму провину — сказав капітан та розповів зібравшим ся коло него офіцирам як про свою неволю, так і о тих фактах, задля котрих єму здавало ся, що мусить постигнути єго така сама судьба, а також і о тім, як то він утїк.

Коли скінчив оповідати, зібрали ся були повтїкавші Нїмці поза колонною піхоти а полковник відозвав ся:

— Желаю Вам щастя з цїлої душі, мій хоробрий молодий товаришу, бо тоті зрадники не знають милосердия; можете подвійно дякувати судьбі, що дозволила Вам уйти їх рук. Лагодьте ся помагати менї, а знайдете незадовго нагоду відомстити ся благородно.

— Я не гадаю, полковнику Вельмере, щоби кому небудь і грозила яка небезпечність від тої партиї, котрої командантом єсть майор Денвуді — відповів молодий Вартон трохи роздразнений. — Єго характер єсть висший понад всяке підозрінє. Впрочім я би не радив переходити через ріку на отвертій рівнинї, як-раз проти сеї вірджіньскої кавалериї, котра очевидно буде ще й дуже дути ся задля свого успіху.

— Чи гадаєте, що втеча сего неправильного войска і тих боягузних Гесів єсть таким дїлом, що ним можна дуже хвалити ся? — спитав полковник з погірдливим усьміхом; Ви, капітане Вартоне, говорите о тім так, як би той пан Денвуді — титулу майора не можу єму признати — розбив прибочну ґвардию свого короля.

— Позвольте собі сказати — полковнику Вельмере, що і прибочна ґвардия мого короля, коли-б стояла тут на поли війни, стояла би против такого неприятеля, котрого не можна собі легковажити безкарно. Вірте менї, полковнику, той Денвуді єсть гордостию Вашінґтонової армії і один із найзнаменитших офіцирів від кавалериї.

— Денвуді? Денвуді? — повторив полковник поволи — я мабуть десь вже раз стрічав ся з сим чоловіком!

— Менї здає ся, що Ви виділи єго через короткий час в домі моїх сестер в містї — відповів Вартон і усьміхнув ся незначно.

— Ах правда, дійстно, пригадую собі того молодого мужчину! І конґрес тих ворохобних кольоній повіряє провід свого войска такому борцеви —

— Спитайте команданта своєї ґеskої кавалериї чи він гадає що майор Денвуді заслугує на таке довіре або нї!

Полковник служив довго в Америцї, але не видів перед собою нїколи ніякого иншого войска, як хиба лиш зложеного із самих рекрутів, або краєву мілїцию, а та, що правда, ступала нераз досить сьміло до бою, але й так само нераз любила втїкати не рушивши і шаблею або не вистрілївши і одної кулї. Він любив також судити з поверхности і гадав, що люди, котрих ґамаші такі чисті, котрих марш такий правильний, і котрі так докладно уміють робити всї звичайні обороти, не дадуть ся нїколи побити. А до того були они ще й Анґлїйцями, отже їх успіх був певний.

То було причиною, що він вислухав остерігаючої відповіди капітана Вартона лиш з глумливим усьміхом а відтак спитав:

— Чи хочете може, щоби ми уступили ся тій так славленій кавалериї, не взявшись до нїчого, що їй би могло знову пошкодити?

— Я би Вам лиш радив, Полковнику Вельмере, розважити, що небезпечність супротив якої стоїте, єсть більша, як то Вам здає ся.

— Небезпечність то слово, котре не для вояка — відповів анґлїйский командант глумливо і усьміхнув ся.

— І таке, котрого 60 полк так само мало боїть ся, як і який нишій що носить на собі королївский мундур — сказав на то Генрі палко. Спробуйте лиш і видайте приказ, а наші дїла будуть за нас говорити!

— Тепер пізнаю знову мого хороброго молодого приятеля! — сказав Вельмере; — а коли хочете менї дати яку раду, заким станемо до бою, то я її охотно послухаю. Ви знаєте силу ворохобників, чи їх стоїть ще більше де в засїдцї?

— Єсть їх ще більше — відповів молодий мужчина, котрий ще не міг забути легковажних слів полковника. — Край лїса на право від нас крив ся малий відділ піхоти; їх кавалерия стоїть вся перед нами.

— Але не довго буде там стояти! — відозвав ся Вельмере звертаючись до стоячих коло него офіцирів. — Мої панове, — говорив він дальше — перейдемо через ріку і возьмемось до зачіпки на долинї по тамтім боцї. Капітане Вартон, хочете бути моїм ад'ютантом?

Молодий мужчина покивав головою не радий з таких рухів, котрі уважав за нерозважні, але все-таки готов був сповнити свій обовязок в маючій настати борбі.

Денвуді підчас тої розмови вібрав разом порозкидане своє войско, не многих плїнників завів в безпечне місце і завернув на місце, де стояв перед тим, коли неприятель перший раз показав ся.

Вдоволений успіхом, який вже був осягнув і гадаючи, що Анґлїйцї за надто хитрі, щоби дали єму нагоду ще раз на них нападати, хотів як-раз ще дальше вертати, щоби вишукати догідне місце на нічліг.

Капітан Лявтон лиш неохотно слухав приказів свого команданта та виймив свій польний дальновид, щоби подивити ся, чи не знайде ся нїгде нагоди до догідної зачіпки, аж нараз крикнув:

— А то що? Серед тої багряної ватаги

Жуковскому. На се відповів п. Жуковский промовою, спершу німецкою, а потім рускою, в котрій підніс також значінє школи не лише для господарства, але і для вихованя учеників, котрих має ся учити їх прав і обовязків (познакомлювати з законами) і закінчив відкликом до родичів, учителів і учеників. По тих промовах всї зібрані стали оглядати цїлий заклад. — Цїла школа і будинки господарскі, виконані після пляну інжинера Косиньского з Кіцманя, представляють ся справдї дуже гарно під кождим взглядом. Они будовані і розложені з великим розумінєм потреб рільничої школи, з вигодою, а можна навіть сказати з комфортом. На приклад стодола так подобала ся господарям, що єї оглядали, що 16 з них замовили собі пляни єї у п. Косиньского. Заклад має вже і своє імінє, конї і корови, а до господарских робіт машини і т. д. На жаль до того всего бракує відповідного числа учеників, котрих до вчерашного дня було тілько 7, а то 2 з Лужан, 1 з Кіцманя, 1 з Неполоківців, 1 з Станівців, 1 з Юрківців і один син учителя з Галичини. Хлопцї самі молоді, може занадто молоді для такої школи і роботи.

— **З епархії львівскої.** Сотрудництво при львівскій парохії Успенія Пресьв. Богородицї одержав о. Іван Давидович, катихит женьскої школи виділової в Бродах.

— **Огнї.** В Станимирі, в повітї перемишляньскім, погоріли дня 25-го вересня з полудня два господарства, Павла і Карольки Яників. Шкода около 1400 зр. не була обезпечена. В огни згоріла також ялівка. Причиною пожежі були дїти, що бавили ся сірниками і термітем.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

Чи не можна би щось такого і у нас зробити?

(Прочитайте собі слїдуючу статейку о яйцях і подумайте над тим!)

В Данії єсть уділове товариство для вивозу яєць, основане в 1895 р., а его осїдком єсть місто Вайле (Veile) в полудневій Ютляндиї. Доси має оно звиш 18.000 членів, а кождий член платить річну вкладку в сумі 50 ерів (Ör; один ер єсть трохи більше як наш сотик або пів крейцара, а 50 ерів значить 33 і три чверти крайцара або 56 німецких феників) і дістає за то місячно ґазетку „Вивіз яєць" видавану товариством. Товариство се складає ся з 344 товариств окружних розкинених по цїлім краю. Дотеперішна діяльність і успіхи товариства були такі: Товариство вивезло за час від 20 цьвітня аж по конець грудня 1895 р.: 952 подвійних сотнарів яєць, але вже за цїлий 1896 рік аж 8452 подвійних сотнарів, або рахуючи на штуки около 17 міліонів штук. Виходить з того, що кождий член доставив товариству більше менше 1000 яєць. (Замітне то, що в Данії, подібно як і в Бельґії продають яйцї не на штуки але на вагу). Найвисша цїна яку осягнено в 1895 р., була: 47 крейцарів за фунт (около 10 яєць) а то значить, що одно яйце платило ся більше як по півпята крайцаря. В 1896 р. пішла цїна ще більше в гору, бо за фунт платило ся 51 кр.; або одно яйце більше як по 5 кр. Найнизша цїна за оба роки була: 26 кр. за фунт, або яйце по 2 кр. Пересїчно платило ся в 1895 р.: 28 кр. за фунт або штуку більше як по півтретя крайцара, а в 1896 р. по 27 кр. за фунт. Як видко з повисшого, суть то розмірно високі цїни і продуценти були би їх не осягнули, як би були продавали торговельникам кождий окремо. — Ну, нам, що правда не рівнати ся з Данцями, бо в Данії нарід просьвічений і кождий селянин не лиш уміє читати і писати, але й розуміє добре вагу спілки торговельної, тому й так велике число членів в згаданім товаристві — а всеж-таки, чи не можна би й у нас в той спосіб взяти торговлю яйцями в свої руки і позбути ся тих посередників, що скуповуючи яйцї страшно використують продуцентів. Варто, щоби над тим подумали наші господарі, та й собі спробовали взяти в той спосіб торговлю яйцями в свої руки. Ми гадаємо, що се найлїпше могли би зробити наші крамарі, коли би схотїли порозуміти ся з собою. Кождий крамар в спілцї з господарями своєї громади або найблизшої околицї міг би утворити один такий кружок торговельний, а всї разом могли би утворити одно велике товариство на цїлий край, котре би взяло вивіз яєць за границю в свої руки. Що більше, таке товариство, як би було рухливе, могло би навіть взяти в свої руки також і перевозову торговлю яєць з Росиї, котра єсть дуже велика і нинї іде головно на Німеччину. Сусїдні сторони Росиї певно охотнїйше звертались би до нас з своїми посилками, бо то було би для них вигіднїйше. Розуміє ся, що тогди треба би старати ся навязати зносини торговельні з Росиєю. Ми гадаємо, що над сими нашими гадками варто би подумати. Може знайде ся хтось, що схоче їх ширити дальше. В парі з торговлею яйцями піднеслась би у нас і годівля дробу а та доставила би знову материялу до торговлї самим дробом.

— Сїно з бараболиня. Одна німецка ґазета господарска (Ill landw. Ztg.) подає слїдуючий спосіб, як з бараболиня можна робити сїно. В часах, коли брак пашї, добре й се знати та спробовати, а то так: Скоро долїшні била пожовкнуть, треба з рана, коли роса обісхне, скосити їх на дві долоні високо понад землю і зараз на найблизшім вільнім місци зложити на великі купи по кілька або й кільканайцять фір на одну, а при тім добре потолочити і граблями добре зверха обтягнути та заокруглити а вершок ще вкрити яким небудь материялом. Купи ті до кількох днїв загріють ся дуже значно, а коли загріють ся так, що вложивши руку не можна вже видержати тепла, то пора купи розкинути, а то в той спосіб, що доокола одної великої робить ся самі малі, на 1 метер високі, легко уложені. Ті схнуть дуже дорво, головно длятого, що бараболинє через то, що дуже загріло ся, випустило з себе вже значну часть води. Часом треба ще ті купки розтрясти, але звичайно вистане, коли перед звоженєм переверне ся купку на кілька годин до вітру. Розтрясати так як конюшину не можна, бо треба, щоби на бараболиню як найбільше листя остало ся. Так узискана паша має приятний ароматичний запах, подібний до сьвіжо усмажених сливок і вся худоба охотно єї їсть. При годованю нею не спостережено нїяких шкідливих проявів анї у коний анї у рогатої худоби. Хто би побоював ся, нехай мішає зразу по половинї з сїном, але побачить зараз, що зьвірята будуть насамперед витягати бараболинє.

— Як робити ляк? 1) Простий т. зв. почтовий ляк: 35 частий шеляку, 65 живиці, 50 терпентини, 5 терпентинового олію, 25 крайди, 10 частий ґіпсу і 25 частий цинобру; — 2) Ляк красший середний: 10 частий шеляку, 80 терпентини, 4 терпентинового олію, 30 крайди, 10 маґнезиї і 60 частий цинобру; — ляк найлїпший: 120 частий шеляку, 80 терпентини, 90 цинобру, 20 терпентинового олію, 20 маґнезиї. — Мішанину на ляк треба топити осторожно і в місци безпечнім від огню, а до виливаня лїсочок треба мати відповідні форми.

— Мило від плям, котре можна зробити собі дома: Бере ся 30 частий бораксу і розтирає ся добре з екстрактом квіляї; відтак топить ся 450 частий мила і мішає ся добре, а мішанину виливає ся або до коробок або лишає ся, щоби застигла і крає ся на кусні. Екстракт квіляї робить ся в той спосіб, що напашпльовану кору квіляї наливає ся кипятком, по якімсь часї зливає ся ту воду, а оставшу кору, ще добре витискає ся до неї і заварює ся через довший час, щоби так узисканий екстракт був міцнїйший.

виджу якийсь синий кабат! Аби я так жив і міг дивити ся на Віржінців, як то не перебраний мій приятель з 60 полку, капітан Вартон, що утїк своїй сторожі!

Ледви що він то сказав, як і станув коло него одинокий ще живий із тих обох вояків та привів крім свого коня, ще й конї обох „хлопців від коров". Він розповів про смерть свого товариша і втечу арештованого.

Ся вість змінила погляди майора Денвуді, котрий зараз зміркував, що через втечу свого плїнника він би сам потерпів на своїй славі. Відкликано назад приказ, щоби піхота уступала ся взад і тепер чекав так само пильно як і Лявтон догідної хвилї, коли буде можна напасти на ворога.

Ще дві години тому назад уважав Денвуді за тяжкий удар для себе той случай, що Генрі Вартон став ся его плїнником, а тепер нїчого так не бажав, як лиш свого приятеля з нараженєм власного житя зловити знову, бо его ображене чувство чести не знало вже нїяких взглядів.

— Дивіть ся! — крикнув нараз урадований капітан Лявтон — онтам іде Джон Бюль [1]) на осліп в лапку!

— Не може бути! — відозвав ся тут Денвуді — як же би він важив ся ступати наперед, коли преці мусїв довідати ся від Вартона, що ми поставили засїдку; але коли зважив ся —

— Коли зважив ся, то в его батальонї лишить ся ему хиба лиш кількадесять людий з цїлою шкірою — перебив ему Лявтон сїдаючи на коня.

Правда зараз показала ся — анґлїйске войско стало посувати ся наперед.

— На конї, на конї! — крикнув Денвуді.

Коли анґлїйске войско поступало поволи і в добрім порядку, почала засїдка стріляти і тим занепокоїла ту часть королївскої армії, котра їй була найблизше. Вельмере виправив дві компанії, щоби прогнали американьску піхоту з єї криївки. Той рух зробив мале замішанє а Денвуді скористав з сеї нагоди і приступив до зачіпки. Не могло бути користнїйшого місця для рухів кінноти, як ся рівнина, а зачіпці Віржінців годї було оперти ся. Она була вимірена головно на центрум Анґлїйців, щоби его розбити і тим способом роздїлити їх ряди, що і зовсїм удало ся.

Вельмере, що уставив ся був з лївого боку кольонни, приступаючої до атаку, був змушений напором зачіпаючих уступити ся і упав з коня. Денвуді прибіг як-раз ще в пору, щоби его уратувати від смертельного удару, поміг ему встати, посадив на коня і віддав під дозір якогось офіцира

Лїве крило ставило Американцям довший опір, аж они, скріплені резервою, і тут зовсїм побили ворога та змусили втїкати. Другий командант Анґлїйців, котрий слїдив уважно за ходом битви, навернув борзо своїм батальоном в бік і став сипати градом куль на драґонів, коли они гнали попри него.

При сїм батальонї був Генрі Вартон — куля засягнула его по правій руцї і він був змушений взяти поводи в лїву.

(Дальше буде).

---

[1]) John Bull (Джон=Іван, бюль=віл, бугай). Так прозивають анґлїйский нарід задля простакуватости Анґлїйців, їх упертости проти звичаїв инших народів і зарозумілости. На образках представляють Джона Бюля яко товстого і певного себе Анґлїйця в цилїндрі або моряцкім капелюсї і в сурдутї з довгими полами. Самі Анґлїйцї уважають се прізвище за символ твердости національного характеру.

Телеґрами.

Відень 15 жовтня. Приїхали тут вчера сербский король Александер і его батько Милян. Оба вертають з Парижа до Білграду.

Берлин 16 жовтня. Розійшла ся чутка, що канцлер Гогенльоге має уступити а наслїдником его має стати Вальдерзе.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.